

Trontalet.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Den svarta faran — reaktionen i läroverken.

Av Gustav Klackenborg.

Svensk roman just nu.

Av Johan Falck.

Förslag till ett nytt dam-mod.

Av T. K.-n.

Vad har hänt?

RIKSDAGEN HAR ÖPPNATS. Spelöppningen ger vid handen att åskådningarna komma att brytas hårt mot varandra.

ARBETSLÖSHETENS BEKÄMPANDE är den brännande frågan. Sista rapporten lyder: 147,000 mot 72,200 vid samma tid förra året. De som nu åtnjuter arbetslöshetsunderstöd av ett eller annat slag uppgår till 72,000. Västerorrland är det sämst ställda landskapet. Rödå Korset planerar en stor hjälpaktion för bespisning särskilt av Norrlands och Blekinges barn.

RATIONALISERINGEN skriker obönhörligt fram. Så här ser en automatisk bormaskin ut, som ersätter 190 mans arbete.

AMERIKAS ARBETSLÖSHETSIFFROR överstiger tolv miljoner. Den av president Hoover för tre år sedan till-satta 500-manna-kommittén har nu avgivit sin rapport som berör vittgående social-politiska reformer. Sålunda föreslås en självständig arbetslöshetsfond, ålderdoms-pensionering, utsträckt offentlig kontroll över distribueringen av vissa allmänna nyttigheter, såsom gas, elektricitet m. m. Åtgärder mot mut- och utpressningssystemet. Måttligt framförelse är förslaget om att fördela de tillgängliga arbetstillfällena på ett större antal personer genom förkortning av arbetstiden. Kommittén för-slår en sexdagars arbetsdag och femda-gars arbetsvecka.

UPPGÖRELSE HAR TRÄFFATS i lantarbetarkonflikten, med någon sänkning av lönerna, dock ingalunda så betydande som arbetsgivareföreningen hade föreslagit.

DE VALERA HAR UTLYST NYVAL till irländska riksdagen till den 24 januari. Vinner de Valera kommer Irland att bryta sig ut ur Imperiet och Irland uppger den engelske konungen sin tro-hetsed.

Kejsarens nya kläder.

»Sveriges finansiella storhetstid».

Svensk Motortidnings senaste nummer innehåller en reproduktion av Ivar Kreugers sista båtprojekt, som då plan-läggningen pågick omgavs med »sekre-ssess och mystik». Men nu, då »svärds-dramat» stoppat jätteracerbygget, vill Mo-tortidningen inte längre undanhålla sina läsare det ståtligast tänkta båtprojektet från »Sveriges finansiella storhetstid».

Samtidigt går genom pressen slutredo-görelsen för den engelska revisionsfirman Price, Waterhouse's undersökning av de Kreugerska jätteföretagen. Firman har till besvarande upptagit frågorna dels vart de pengar gått, som allmänheten sat-sats, dels i vilken utsträckning de redovi-sade vinsterna vore verkliga, hur tidigt Kreugers oegentligheter började, samt vad som möjliggjorde deras dånjande.

Av redogörelsen tycks nu framgå, att allmänheten på de Kreugerska företagen satsat något över 2 miljarder kronor. Läger man till detta banklån och netto-förtjänster tillsammans på omkring 800 miljoner, får man en summa på erhållna medel av 2,874 miljoner kronor. Av des-sa medel har allmänheten återfått i räntor och utdelning 268 miljoner. Granskningen ger vid handen att i *verkligheten* jätte-företagets vinst endast skulle motsvarat en utdelning på *en och en halv procent*. Som bekant utbetalades emellertid utdel-ningar motsvarande 25—30 procent. *Detta är Ebberöds banksystem.*

Härmed är sålunda till full evidens be-visat att Ivar Kreuger *icke* besatt någon så utomordentlig affärsskicklighet, som fortfarande från många håll tillägges ho-nom. Denna Sveriges finansiella stor-hetsperiod synes sålunda vara kejsarens nya kläder, och ju förr allmänheten får detta tydligt och klart för sig desto bättre.

Det konstateras vidare i redogörelsen att hr Kreuger för egna behov helt en-ckelt tycks ha tillägnat sig 432 miljoner.

MYSTISKA UNDERHANDLINGAR

Mha sista veckan pågått mellan Hit-ler och Papan, vilka antas utgå på att bilda en gemensam nationell front. Dock tycks ännu inte något samförstånd kun-nat uppås mellan Hitler och nuvarande rikskanslern.

JAPAN HAR MED UTMANANDE FÖRÄKT för N. F. utvidgat sitt kine-siska krig med blodiga antal och be-sättning av staden Shanghai, Nord-kinas viktigaste strategiska punkt, samt genomträngit kinesiska muren. En stort anlagd cövrings- och utbildningsplan av Kina skyttar bakom angreppet, som re-dan kostat hemska offer.

STORFINANSEN I GENEVE, vars upprepad oegentligheter och skand-aler var den egentliga anledningen till de blodiga sammansättningarna mellan demonstranter och militär i Genève för en tid sedan, försöker rentvå sig genom att vända hela historien till en sensations-affär, upplåst av engelsk press för att skada den schweiziska valutan! Det är verkligen en häpnadsväckande kapitalis-tisk argumentering.

Man förstår då mer än väl möjligheten och nödvändigheten av alla gåvor, som kommit olika personer till del — av de mest kuriösa anledningar: somliga för gjorda eller förväntade tjänster — som-liga för att de *icke fått* något uppdrag, d. v. s. tillfälle att göra en tjänst.

Slutligen är det konstaterat, att bedrä-gerierna började redan 1917, att de möj-lijggjordes genom den oinskränkta makt, som överläts till Ivar Kreuger, genom den lojalitet och blinda lydnad som vi-sades honom av hans tjänstemän, vilka tydligen valts med stor omsorg, några för sin duglighet och hederlighet, andra för sin svaghet — samt slutligen genom den bristfälliga revisionen.

Samtidigt som Kreugerromantiken av-vecklas, spelas det upp till, låt oss hop-pas, sista akten i ett drama, intimt för-bundet med Kreugerskandalen — kring en av förgrundsgurorna inom de sista årens svenska politiska historia.

Herr Ekman har av Frisinnade Lands-föreningens förtröenderåd återvalts till ordförandeposten och det tycks även ha varit påtänkt att bereda honom plats i riksdagens första kammare tack vare hans suppleantskap på Upplandsbanken — pre-cis som om ingenting hänt. En upprörd pressopinion har tagit avstånd från hr Ekmans återinträdande i det politiska li-vet. Sommarens dunkla rykten kring statsministerns brådstorade avgång och nya beskyllningar surra i luften.

Vilken instans skall nu, lika klart och tydligt som den engelska revisionsfirman klarlagt den ekonomiska jättesvindeln, kunna bringa reda i detta nät av halv-lögnor och halvsanningar, av maktfullkom-lighet och blind lydnad? Den Kreuger-ska dagboken tycks ju spela en framträd-ande roll. Vore det nu icke på tiden att fotografiskt samlingsenliga reprodukt-ioner av densamma lades fram för all-mänheten.

Svenska folket känner djupt i dessa dag sammanhanget mellan dessa för oss alla så sorgliga händelser och bristen på respekt för andliga och moraliska värden.

Kvarsittare.

Statsrevisorerha från ekonomisk synpunkt rört vid ett av vårt skol-väsens öppna år, kvarsitteriet. De an-föra som grund för sina anmärkningar att i ett stort antal av våra högre läro-verk utgör kvarsittarna 10 procent. Vi-dare påvisas det sista årets starka öka-ning av olyckliga som vålla både staten och sina målsmän extra kostnad, det se-nare icke minst genom den extraläsning, som, förgäves tycks det, sättes in för att avvärja kvarsitteriet.

Under den livliga pressdiskussion som uppstått kring dessa anmärkningar, ha ännu mera förskräckande kvarsittarsif-fror framdragits, för enskilda klasser ända upp till 28 procent.

Något försök att mäta de verkliga för-hustsiffrorna — av ungdomlig hälsa, ar-betslust och livsmood — eller tyngden av trycket, hopplösheten och förtvivilan som ligger bakom dessa kalla siffror har väl knappast gjorts. Den blodiga verk-ligheten skjutes dock bakom det ekono-miska eller skolpolitiska resonemanget.

Den organisatoriska kärnpunkten har man heller inte gett full belysning: att det är *examen* med sitt krav på inläs-

randet av ett visst kunskapsmått som pressar fram kvarsitteriet (såvida man ej går in för sprängning av klassystemet och fri flyttning) och att *examenskotarna är det enda som bjuds för fortsatt utbildning utöver 14-årsåldern.*

I Svenska Dagbladets ledare för den 8 januari utlades med cynisk öppenhet det olyckliga läget för den stora procent av ungdom, som förgäves försökt eller alls icke försökt att skaffa sig en fort-satt utbildning. Där står: — — — att slutexamen alltså skall garantera en viss uppådd miniminivå, förutsätter med nödvändighet en successiv förtgående gallring av lärjungematerialet — alla kunna ju ej nå fram till utbildningens mål.

Den fria mänskliga skolan, som när upp betslust och livsmood, men med ett annat utbildnings mål än examen, som vädar till verkliga intressen och inte slungar var och en ett år tillbaka, därför att kun-skapsmättet på några punkt icke är fyllt, den skolan finns ännu icke. Men det är kring denna demokratiska skola, som frågan om kvarsitteriet egentligen rör sig. *Honorarie Hermelin.*

Stormakten.

Av ELIN WAGNER.

I höstas sade den nye tyska junker-regimen rent ut vad demokratiska rikskanslärer tidigare hotat med: »nu ö-ner vi oss inte längre med särställningen i fråga om rustningar. Vi annehåller att herrarna — det gällde de rustade stormakterna — mätte avrusta till två nivå, annars få vi be om lov att rusta. Och får vi inte lov så gör vi det ändå.

Vi erinra oss alla att detta besked sattet liv i det feriefarande nedrustningsarbetet och Frankrike kom först med förslag att lösa konflikten. Likheten i rustning-mellan Tyskland och de andra skulle uppnås gradvis genom att: a) Tyskland fick rätt att återinföra värnplikten i form av milis och dessutom lägga sig till med vissa hittills förbjudna vapen, b) genom att övriga makter också i någon mån lå-ga de sina militära styrka, själva världsför-systemet med värvade arméer och milis och c) genom att alla makter förbund sig att ställa sina offensivvapen till Folk-förbundets disposition mot angriparen.

Baldwin misströstar om sin generation av stats-män.

I denna situation höll förre engelske premiärministern, de konservativa ledare, Baldwin ett stort tal i Underhuset. Det är ett mycket märkvärdigt tal. Ironiska kritiker från det radikala hållet ha beteck-nat dess mörka profetior som helt enkelt en politisk förberedelse till det förslag som England sen kom med: att alla luft-makter skulle nedrusta först till Englands nivå och sedan skulle alla nedrusta med en tredjedel gemensamt. Därav skulle man förklara att Baldwin, som tio år sut-tit i försvarsutskott, auktoritativt avlade alla de försök som gjorts för att försvaga skrällen för luftkriget, och i stället gjor-de allt för att öka den. Det skulle vara med en politisk baktanke han framhöll de moderna bombkastande luftflottornas snabba och fruktansvärda verkningar, omöjligheten av ett luftförsvar, absurdi-

iteten av att anordna skydd för civilbe-folkningen och hopplösheten av att som man försökt på avrustningskonferensen gå fram med förbud för bombnedkastning och giftgas och minskning av anfalls-plansens storlek. Och kanske var talet tänkt som led i förberedelse till en politisk ak-tion. Men genom detta tal bryter sig ändå fram en ångestfull självkänslagelse, om det är en inkompetensförklaring, där in-netfattet inte bara sig själv men också hela sin generation, framför allt sin ge-neration av statsmän.

Det här är ett problem som måste lö-sas, om inte det ska komma ett nytt krig som förintar vår civilisation, säger han, men jag, min generation, vi här i under-huset, duger inte till det. För resten an-går det oss inte så mycket, vi kanske slipper uppleva det nya världskriget, för jag tror inte det kommer så snart, men ungdomen angår det. Det är deras sak att lösa problemet, var så god.

Vad skola pacifisterna säga?

Men han gick minsann inte ut ur par-lament och regering, när han slutat sitt tal, och kort efter fattade just den ge-neration och den klass av statsmän som han förklarar inkompetenta, det beslut som för tillfället löste frågan om Tysk-lands likaberättigande i rustningsavse-ende. Man tillerkände Tyskland teoretisk och moralisk rätt till jämställdhet i rust-ningar och förklarade att likhet skulle uppnås genom jämnkningar uppåt och neråt, omläggningar och så vidare. Därmed förklarade sig Tyskland belåtet och åter-vänder nu till avrustningskonferensen. »Om inte jag får säga med er, så kom-mer jag inte på ett nykterhetsmöte.» — »Ja, i så fall så får du hellre säga med oss.» Skämtpressen hade fått ett gott uppslag till en ny karikaturteckning, men vi pacifister, som trots all skepticism om möjligheten av internationell avrustning

(Forts. å sid. 4.)

Tidevarvets vänner och gynnare

Glöm ej
vårt re-
klamkonto,
postgiro
55160

**Reklam
nödvändig
vid
årsskiftet.**

Veckovardena

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. N. 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Norrländsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker.
Boutredningar och testamenter. För-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSÖGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

TANDLÄKARE

TANDLÄKARE

Med. Hand. OLOF BORG
Mottagn.: vardagar 1/2, 1—1/2 2.
Mån-, Öns- o. Fredag 6—7. Kost-
nadsfri rådgivning. Moderata ar-
vodet. S:t Eriksgatan 1, 2 tr. (för-
mer av Torss.). Tel. V. 357 90.

Tandläkare

Maja Groth,

Styrmansgatan 571
Tel. O. 6708. O. 6740.
Mottagning enligt överenskommelse.

Stockholms Yngre Tandläkares
Förening.

Kvinnliga tandläkares klinik.

Ad. Fredr. Kyrkog. 1 (v. Sveavägen)
Innehavare endast leg. tandläkarna
Astrid Gyllencrout, Ingrid Huss,
Ruth Öhring. Tid nr tel. 20 43 75.
Särskild mottagning för barn (tand-
Huss.) Månd., onsd., fred. 4.30—6.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19
Mottager inbokad även för längre tid.
Tryggt och egen. välsk. Tel. 778 24.

Klockarebolagets

Begravningsbyrå,
Skeppareg. 39. (6)734 36, N. (20)60 98.
Filtaler: St Paulsg. 15. Sö. (40)30 87.
Agneg. 40. Kh. (5)335 28.
Efter affärsid Sö. (40)42 40.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • • 75 37
GOTGATAN 52 • • 333 09

Luchs kaffe special

NORDINGS
eau de cologne

Bliv medlem av
Radikala Föreningen

I STOCKHOLM, ansluten till Sver-
ska Kvinnors Vänsterförbund!
Begär litteratur och programutlåtanden
från exp. Triedwaldsgränd 2.
Tel. N. 48 42, Stockholm.

Den 14 Jan. 1935.

Trontalet.

Riksdagens högtidliga öppnande har ännu en gång skett efter sedvän-
liga och otidsenliga former. I tri-
talet konstateras som vanligt en del
för alla välkända saker. Sälunda
meddelas det de valda ombuden för
Sveriges folk att herligen av Väster-
botten blivit förmådd med en prinsessa
av Sachsen-Koburg-Gotha, likaså
att Sveriges förhållande till främ-
mande makter är gott och att det poli-
tiska läget i världen ger anledning
till allvarliga bekymmer. Ett friare
handelsutbyte mellan nationerna har
inte kommit till stånd och konferen-
sen för begränsning av rustningarna
har blivit resultatlös.

Den ekonomiska depressionen vi-
lar tung över vårt land, arbetslöshe-
ten breder ut sig och åtgärder till be-
trycktes lättande måste vidtagas.
Därpå meddelas vilka åtgärder
Kungl. Majestät tänker vidtaga. Sta-
tens produktiva verksamhet bör
framförallt utvidgas, elektrifierings-
arbetet av järnvägarna påskyndas
och förslag till igångsättande i stor
omfattning av allmänna arbeten
kommer att framläggas. Likaså åtgär-
der ägnade att uppmuntra den en-
skilda företagsamheten samt för-
slag till arbetslöshetsförsäkring. För
befordrande av förtäringar och
skogsvårdande åtgärder kommer vä-
sentligt ökade anslag att äskas. Med-
el till ackords- och stödfån för jord-
brukare kommer att begäras. Lag-
förslag beökas om arvskattens
ökande, skärpt kontroll över bolag
och banker. Medel till den dryga
budgetens balanserande skall skaffas
bl. a. genom höjda inkomst- och
nära tredubblade arvskatter, genom
skattehöjning på öl, sprit och tobak
och genom nedbringande av rus-
drycksmedelfonden med 83 miljon-
er. Bland besparingarna är 20 mil-
joner kr. på försvaret.

Allt detta var ungefär vad man
väntat förut. Den närmare utform-
ningen av hur utgifter och inkomster
skola balanseras framgår av den
samtidigt överlämnade statsverks-
propositionen, jämte en av professor
Myrdal utarbetad, till finansplanen
fogad promemoria om konjunktur
och offentlig hushållning.

Det nu hållna trontalet och den
framlagda statsverkspropositionen
betyder en revolutionerande omläg-
ning av den hittills förda arbetslö-
shetspolitiken och ett djärvt försök
att bryta depressionen. Man måste
beklaga att det revolutionära sinne-
laget icke sträckt sig till jordpoliti-
ken, genom vilken arbetslösheten
verkligt skulle kunna angripas och
ett produktivt arbete komma till
stånd.

Svenska Kvinnors
Vänsterförbunds
centralstyrelsemöte

holls, som förut omnämnts i Tidevarvet,
söndagen den 8 januari i Stockholm och
var mycket tåtrikt besökt. Ett fyrtiotal
ombud hade sänts från länsförbund och
föreningar, från ett par länsförbund när-
varo ända upp till åtta representanter.

Efter beslut i de förbundsangägen-
heter som tillkomna centralstyrelsen att
avgöra höll byråchefen Sam Larsson ett
föredrag om Arbetslöshetsfrågan, vilket
fördes med stort intresse och åtföljdes
av en långvarig och livlig diskussion.

Ordföranden, fröken Kerstin Hesselgren
gav en redogörelse för frågan om Gift
kvinnans nationalitet, som refererats på an-
nat ställe i veckans nummer och fröken
Karin Cardell inlämnade en diskussion om
Gift kvinnans ställning inom förvärslivet.

Fröken Cardell påpekade de uppre-
pade attacker mot den gifta kvinnans frihet till
arbete, som under senaste tid framkom-
mit som hotande tecken på en överhand-
tagande reaktion inom detta område. Ett
färskt exempel var avskedandet av de
gifta servitriserna i Göteborg, som fick
arbetsdomstolens sanktion, men exemplen
kunna mångfaldigas. Det är ett mycket
beklagligt faktum, att kvinnorna på detta
sätt skola drabbas, endast därför att de
begagna sig av den av staten sanktione-
rade äktenskapsformen.

Centralstyrelsen uppdrog åt samar-
betskommittén att göra uttalanden i ar-
betslöshetsfrågan, samt frågorna om gift
kvinnans nationalitet och gift kvinnans ställ-
ning inom förvärslivet.

Centralstyrelsen omvalde till ordföran-
de fröken Kerstin Hesselgren och till sekre-
terare fröken Elisabeth Tamm. Från
de olika grupperna inom förbundet an-
mälldes följande vett av medlemmar inom
samarbetskommittén: För Radikala grup-
pen dr. Ada Nilsson, Stockholm, med fröken
Ebba Holgersson, Johannishus, som
suppleant, för liberala gruppen fröken
Greta Cardell, Göteborg, med fröken
Axianne Thorstenson, Stockholm, som
suppleant, för de frisinnade fru Ellen Ho-
gen, Stockholm, och fru Ingeborg Rosen,
Nässjö, och för fria gruppen advokat
Elsabeth Nilsson, Malmö, och fröken
Hedvig Falck, Karlskrona.

Vi erinra om att Svenska Kvinnors
Vänsterförbund vill förena kvinnor
med vänsteråsikning i arbete för en
upplyst och ansvarsökande demokrati,
förklarad i folkmedvetande och folk-
uppfattning, i lagstiftning och samfunds-
liv.

Utgången som Svenska Kvinnors Vän-
sterförbund är ur det gamla odelade Fri-
sinnades Kvinnors Riksförbund, innesluter
det gruppen, tillhörande de liberala och
folkfrisinnade partissammanslutningarna,
dessutom en fri grupp, innefattande dem,
som icke velat ta ståndpunkt för någon
av ovanstående riktningar, eller för den
fjärde gruppen, nämligen den radikala,
många gånger även kallad Tidevarvet,
gruppen.

Dennas programutlåtanden och inställ-
ning till de politiska frågorna är för Ti-
devarvet av dess strävande beror icke minst
av den tillslutning den kan förvära bland
dem, som verkligt vill en nyorientering i
radikal riktning i svensk vänsterpolitik.
En ny ekonomisk samhällsordning, grun-

Från riksdagsläktaren.

Riksdagen öppnas.

Det har skett diverse omöblering på
Helgeandsholmen sedan sist. Som-
liga ha stigit i rang, heder och värdighet
och blivit filosofie doktorer, som t. ex.
Fabian Månsson — andra ha gått åt
andra hållet och blivit ingenting.

Två nya kvinnor ha fått tillträde, nämligen
socialdemokraternas fru Ruth Gus-
tafsson på Stockholmsbanken och fru
Sigrid Gillner-Ringenson på Östgotabän-
ken. Tillsammans med dessas partikam-
rater, fruarna Agda Östlund och Olivia
Nordgren samt högerrepresentanten frö-
ken Bertha Wellin ha vi alltså samman-
summarat 5 kvinnor och 225 män i
Andra kammaren. I Första kammaren
sitter fröken Kerstin Hesselgren såsom
enda kvinnliga folkrepresentant bland 149
män. Om man tänker på att det fanns
en tid, en lång tid, då tabernaklet var
fullständigt stängt för kvinnor, så kanske
man blir glad åt de sex — men om man
besinnar huru många verkligt dugande
kvinnor som männen sätta längst ner på
listorna vid valet, så att de aldrig kom-
ma med, så blir man rent ut förargad.
Man till och med förstår dem som i stäl-
let tacka nej till gesten och avstå — fast
synd är det.

I Andra kammaren ser jag nu fröken
Wellin sträcka handen till fru Ringenson.
Kvinnorna skola ju hålla ihop. Tänk om
fru Ringenson kunde få fröken Wellin
att rösta med kvinnorna en gång, och inte
bara med fru Lindman...

Men det är många här, som jag inte

ser också, för att använda den gamla
frasen. Moje Västberg t. ex., som jämte
några till flyttat in i Första kammaren.
Den största omöbleringen sker i alla
fall just nu framme vid talmanbordet,
där Andersson i Grimbo residerar för
tillfället. Man röstar visst för tredje
gången i dag — det är de tre talmännen
som skall väljas.

Resultatet blev som väntat var: Förste
talman: hr Sälström på Gävleborgsbän-
ken, förste vice talman: hr Bengtsson i
Norup och andre vice talman: hr Magnus-
son i Tumbolt.

Under det kammaren tar emot klubb-
an, och sedan han tackat för förtroendet
vänder han sig till den avgående, avhäll-
na — han betonar särskilt avhäll-
na — talmannen, länshövding Bernhard Eriks-
son i Grängesberg, som han avtackar så
att man faktiskt blir riktigt rörd. Det är
nu en riktig karlek. Det har han visat
allra sist och bäst genom att avstå tal-
manskapet, sedan han nu fått hela Kop-
parbergs län att sköta.

Ja, så var det inget mer på den första
dagen utan skammaren behagade åtskil-
jas — de röda bankarna bli i en hast
tomma — men framman hos den nye tal-
mannen står blivningsmannen och väntar
medan de nya vice talmännen justera var-
andras halsdukur.

Hur kort blev här ni redan sett i
dagstidningen.

Elsa Svartengren.

Nationellt arbete

för likställighet i medborgarrättslagen.

Det gäller för de enskilda länderna,
D inte minst Sverige, att för närva-
rande arbeta för en sådan utveckling av
lagsstiftningen rörande gift kvinnas me-
dborgarskap, att inte endast Haagkonven-
tionen kan ratificeras, utan att man även
skall kunna uppnå en full genomförd li-
kställighet vid en senare tillfälle då en
revision av Haagkonventionen lagligen
kan företagas.

Detta var en av de huvudpunkter, i vilka
fröken Kerstin Hesselgrens redogörel-
se inför Svenska Kvinnors Vänsterför-
bunds centralstyrelsemöte för frågan om
gift kvinnans nationalitet utmynnade.
Fröken Hesselgren började med en
återblick på denna lagstiftnings historia
i Sverige och inom Nationernas förbund
— vilken torde vara Tidevarvets läsare
bekant bl. a. genom artiklar i nr 41 och
50 av Tidevarvet 1932, och skildrade där-
efter denna frågas behandling vid Natio-
nernas förbunds sammanträde i bostas,
där hon var den svenska regeringens re-
presentant.

dad på samhörighets- och ansvarsökande.
En fördelning av arbetsmöjligheter och
arbetsprodukter så att samtliga medbor-
gare beredas en människovärdig tillvaro.

Radikala Gruppen vill samla dem, som
för vinnande av detta mål ej kan gottgöra
kommunismens våldsmetoder, ej heller
helt och hållet kan försvära sig åt den
officiella socialdemokratiens ideologi.

Enskilda, direkt anslutna socialdemo-
kratiska medlemmar finnas inom Svenska
Kvinnors Vänsterförbund. Dess program
utesluter ingalunda anslutningen av en
rent socialdemokratisk grupp.

Från 21 länder hade svar ingått på den
förut omtalade förfrågan till regeringar-
na. Alla så när som på två länder hade
förklarat sig ämna ratificera Haagkon-
ventionen sådan som den var. Två län-
der föreslog direkt revision. Sverige ha-
de sagt sig ej ha något emot en förnyad
överblickning staterna emellan, dock att
eventuella ändringar borde uppläggas i en
särskild överenskommelse, en ständpunkt,
som nog var uttryck för flera länders
ställning till frågan.

Rån kvinnoorganisationernas samar-
betskommitté förelåg en vädjan om att
omedelbart taga upp revisionsfrågan.

I den långa och intressanta generalde-
batten i utskottet — den pågick i tre da-
gar — gjordes sig huvudsakligast tre rikt-
ningar gällande, dels den som hävdats av
kvinnoorganisationerna och som framför-
des av de kvinnliga representanterna för
Chile och Columbia, stödda av Kina och
Turkiet, att ratifikation skulle uppskjutas
och omedelbart revision igångsättas; dels
den att Haagkonventionen utgjorde slut-
punkten för de möjligheter, som förelä-
nas till internationell lagstiftning på det-
ta område — först frambranten av Holland,
Italien och Schweiz, samt slutligen den
upplåtningen, förordad av en relativt stor
grupp av länder, däribland de nordiska,
som framhållit att Haagkonventionen på
grund av de praktiska fördelar den med-
förde, borde snarast ratificeras, men som
insåg att denna konvention ej utgjorde
den slutliga lösningen av frågan och som
därför anslöt sig åt denna borde hållas ö-
pen.

Under debattens gång framkom ett
medlingsförslag genom den belgiske re-
presentanten Rolin, att genom en mindre
ändring i själva lagtexten skola bortfelli-
mas dess karaktär av specialbestäm-

Till

Vete-Katten's
kafferum
kommer man nu från
Kungsgatan 55
Stockholm. Tel. N. (20) 84 05

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Den Svarta faran. Svensk roman just nu.

Den reaktionära propagandan bland läroverksungdomen är en aktuell företeelse som härnäst får skarp kritik av en av gymnasierna själva, Gustav Klackenberg. Hr Klackenbergs erfarenheter och synpunkter synas vara en god utgångspunkt för vidare granskning av problemet.

Med ovanstående rubrik menas ej ungdomslisternas svarta fara, varmed åsytstades statskyrko- och sedermera frikyrkoväldet, vilka våra reaktionens säkraste stöd i kampen mot den nya, friska vind, som söderifrån blåste in över landet — arbetarrörelsen. Denna fara är ej längre aktuell. Nej, ifrågakommande rubrik åsytter den verksamhet, som bereder vägen för reaktionen och hotar att förpesta atmosfären vid läroverk, flick- och mellanskolor med trång nationalism. Den gamla radikalismen, som i studentlivet representerades av Verdandi och Laboremus, freds- och nykterhetsvänligheten, som var representerad av S. S. U. H. — idealiteten, som var tillfälliga hos sekeleskiftets intellektuella ungdom, har försvunnit. Då hade man idéer och ideal och brottades med problemen. För en del av den studerande ungdomen av i dag

melse för kvinnor. Den svenska regeringen instämde i detta förslag som t. ö. be- hövdes välförklarad i rätt många stater, men följdes på formellt juridiska skäl. För att i största möjliga mån söka samarbeta de under debatten framkomna förslagen tilläts ett arbetsutskott i vilket bl. a. Chiles kvinnliga representant och broken Hesselgren inträdde. Resultatet av utskottets arbete framlades i en av franske delegaten Cassin utarbetad rapport, som med 23 röster mot 4 antogs av hela generalförsamlingen med undantag av fem länder, som avstod från att rösta.

Fröken Hesselgren framhöll, att det betydelsefulla i denna resolution var N. F:s bestämda förklaring, att Haagkonventionen ej avsett annat än att lösa en praktisk svårighet och att den på intet vis finge anses förhindra en utveckling mot full likställighet samt att förbundet i denna resolution gått in för att frågan skulle hållas öppen och tagas upp till förnyad omprövning så snart som ställningen i de olika länderna kan anses ha förändrats sig i den riktning, som kvinnorna föredr. Detta togs också fasta av kvinnoorganisationerna, som i en skrivelse till generalförsamlingen uttryckte sitt beklagande över att omedelbar revision ej kunnat utverkas, men förklarade sig nu ännu inriktas sina krafter på att söka få fram full likställighet i de nationella lagarna, ett arbete som de sade sig vilja göra i samarbete med N. F.

— Vilken är då den nuvarande situationen, fortsatte fröken Hesselgren vidare. För en hel del stater, däribland Sverige, medför redan Haagkonventionens ratificering möjligheter till förbättring i den rådande lagstiftningen. År 1936 öppnar sig dessutom en möjlighet att på laglig väg revidera Haagkonventionen, nämligen om nio av de deltagande staterna understödja ett sådant förslag, som kan framställas av vilken som helst av konventionsundertecknarna.

Den väg, som kvinnoorganisationerna sagt sig vilja slå in på, nämligen att försöka utveckla lagarna i rätt riktning, kommer då att bli den, på vilken vi snabbast kunna nå resultat. Ett arbete i denna riktning är redan igångsatt på tillsyn av Fredrika Bremerförbundet som i samarbete med elva andra kvinnoföreningar uppvaktade kungl. maj:it med den förut i Tidevarvet omtalade skriven angående en revision av vår egen medborgarrättslag i avsikt att i densamma införa full likställighet.

Fröken Hesselgren slutade sitt anförande med en uppmaning att Västerförbundets medlemmar skulle vad på dem ankoma söka bidra till, att i den näddat vi hade till 1936 användes så att de nordiska länderna skulle kunna uppträda gemensamt som förespråkare för denna likställighet.

existera enda problem. Allt är så rasande lättlost: det är med vapen och våld det skall rättas till, som orätt är.

Reaktionens hjälpmedel.

De faktorer, som äro verksamma vid denna åsiktsbildning kunna sägas vara tre, mera direkta: Den trånga, nationalistiska syften tjänande historieundervisningen, landstormens »fostrande» ungdomsverksamhet och nationalsocialistisk propaganda i öppen eller förtäckt form. Historieundervisningen frambringar det rätta underlaget för de båda övriga faktorernas stora framgång.

Landstormens ungdomsrörelse.

Vid alla möjliga och omöjliga tillfällen skryter den frivilliga landstormen med sin ungdomsverksamhet. Ej utan anledning. Denna ungdomsrörelse torde nämligen vara den starkaste och till numerären största av alla de organisationer, som äro verksamma inom den studerande ungdomens leger. Dess medlemssifra närmar sig med lert 6,000.

I en inlägg för ungefär ett halvt år sedan, från några Uppsala-gymnasister till en kristlig fredsfriddning, får man ett klart uttryck för den mentalitet som är rådande inom landstormens ungdomskretsar. Först låter det helt hälskt mot allt vad fredsflick heter: »Ni bestå av en utsökt samling feka stackare, som äro ridda för vapenrocken, dumma, ointelligenta människor, som ej förstå något och som det aldrig kommer att bli något av, samt känna också en och annan beräknande landsförärdare.» Sedan kommer medicinen för botande av världens misär: »Möjligheten är sjuk och måste för att kunna bestå genomgå en operation. Denna operation kommer visserligen att kosta stora offer i liv och pengar och elände, men den är dock nödvändig om vi ej skola bli fullständigt med djuren! Denna operation är kriget. — — — Och skam och evig förbannelse drabbar den, som söker undandra sig det. Vet hut, ni feka stackare, som ej vilja vara med om blodbadet.»

Detta uttalande är ej något exceptionellt. För att övertaga sig härom kan man skaffa sig ett nummer av Slagjårderna, landstormspojkarnas organ. I denna tidning finner man högtvarande ord om gud, kung och fosterland och i vardande nummer försäkras att landstormspojkarna äro »de verkliga frösvannerna i motsats till pacifister och annat dravel.»

Förlät en franskt språkig ungdom som kan tycker att deras fredsakt ty sig väl egendomliga former. Så t. ex. önskar en av de ledande att »svara landstormspojke med soldatgossen sitt kunna säga:

Där kulor vina tåst då,
där skall man finna mig också.

Den nazistiska framfarten vid läroverken.

Jämsides med landstormsrörelsen arbetar den nationalsocialistiska, som i numerär ej står långt efter landstormens ungdomsrörelse. Däremot: när det gäller sympatisörer äro dessa många fler. Trots detta torde den nazistiska rörelsen ha som medlemmar vunnit så många att nästan halva partiet — påstås det med bestämdhet — består av gymnasiester. Detta är knappast något att förvåna. De stolta, en smula självförstådda orden och de vackra fraserna tillfåla givetvis mera omogna gymnasiester. Att den nazistiska farsoten kraftigt gript omkring sig kan man få reda på när och var man vill. Fråga bara en gymnast, vilken som helst, om hans läroverk och ni får med säkerhet svaret: »Dom är nassar allthop i vårt plugg.»

Rasht och — kristendom!

Det är ju framförallt den rena rasen, som nazis propagatorer för och många äro de, som tro sig kallade att med alla medel bekämpa främmande raser, främst den judiska. Det är synd om de gymnasiester vid Sveriges läroverk som har den allra minsta dropp judeblod i ådrorna. De förlöjlas och mistänkliggöras på alla möjliga sätt av sina nazistiska skamraters. Samma rörelse, som har rasht

ling av dem — utan tillspetsning av idén, målet med sina skriverier tycks ibland så hjärtnerligt menings- och menlös. När Söderberg en gång framkastade frågan, varför det, »som hos mannen är så naturligt och enkelt och lika lätt att tillstå som hunger och törst, för kvinnan skall vara en brännande skam, som måste kvävas eller döjljas?» så var detta förvisso ett livsvillkor för en ung man så väl klarhet i, att vända upp och ned på, att skriva ut på gator och torg för att rätta ut de krumma begreppen. Denna fråga hade till bakgrund den nakna luften från 80-talet, som väl för utviden står som ett jättexempel av förträngda sexualkomplex, för att nu tala psykoanalytiskt, och detta problems övervinne är nu lyckligtvis ett faktum, vars ära inte tillkommer så mycket den generation, som nu skriklar, utan dem som sköto grundskotten när seklet var ung. Då fördrades det personligt mot att skriva, nu ricker det att få fatt i — fast även detta kan ju vara en bragd — en förläggare. Lever vi alltså i de lyckliga omständigheterna så har fått en av våra kvavaste kamrar utvärda, så kan man ju tycka att det skulle finnas mycket kvar ännu att ge ett tjungny. Men det verkar, som just det vi hade övergivet, vore det intressantaste.

För tidens ärologiska inställning lär Sten Selander och Carl Björkman ha borgan. Fritiof Nilsson Piraten har i sin friska bok *Bombi Bitt* och jag — som för övrigt skall varit årets best seller — en passus som låter så:

»Fram emot elvanden kommo vi till Hvitaby kyrka. Vallackaren, som var en hedning, lyfte videskjöld på hatten, men Nils Gallie, som var god luteran, spottade och sade:

— Se på fan! Hvitaby kyrka! Då e vi ju framme.»

Detta överlägsna lugn blandat med lojt inför allt det besvär som tanken på högre ting försäkrar oss är symboliskt. Men detta sämmer inte med det faktum att de religiösa sekterna äro i stadig växande och att ett trygghetsbehov fortfarande upp i massorna. För en ung författare tycks statskyrkans bankrut vara given och med denna förnying också det religiösa problemet. Strängt taget bör ju emellertid denna fråga falla utan all diskussion, då den mer än något annat beror på de personliga förutsättningarna och har individualitetens särmerke som förnämsta ledny.

Med denna ovilja för all spekulation sammanhängande också kravet på och intresset för saklighet. Den nya sakligheten har ju blivit ett slagord. Detta fördrar mer kunskap än egentlig fantasi av sin uppsavns.

Ett typiskt exempel har vi i debutanten Gösta Blombergs *Det stora korhuset*, som faktiskt är en ren affärsroman med hjälpavväckande kunskaper och fakta till stomme. Det rör sig om upplamheten och bakslaget för en stor arbetsläsningfirma, och har påtagligt samband med det sensationella i det affärsliv, vars atmosfär på senare tider slagit in oss. Aktualiteter saknas ej heller i denna bok, man får t. o. m. se den av bokens hjälte avgadade L. K. skynda förbi i en skumrynnare racebåt. Men utom detta har författaren en mycket god karakteriseringsförmåga och har fått fält över sin framställning. Det är sympatiskt med en bok, som inte gör anspråk på att vara annat än vad den är. Författaren uttrytt sig inte om annat än vad han i grund bevirar, och detta gör han med vackert rätframhet.

Vilhelm Mobergs A. P. Rosell bankdirektör har samma ståt till bakgrund men vill dessutom ta en ytterligare vidgad psykologisk blick bakom kulisserna i den lilla småstad, där den visserligen inte obegåvade men gånsa intesgående Rosell är högsta hänsel i korgen. Rosell är för övrigt en förlättaren inte särskilt gynnad, det verkar mer slump att huvudvikten kommer att läggas på transaktionen till Rosells räddning. Redaktören Valfrid Sterner med sin tröstlösa kamp för ett dagligt jaktytte av hundra ränder till tidningen och Rosells omgivning i staden under Sveriges nya storhetstid 1931 har omhulnats med ej mindre kärlek. Här är Moberg mera till sin fördel än i beskrivningen av Rosells ekonomiska situationer, vilka ha svårt att verka övertygande. Man sätter mer värde på den humoristiska gränsen i ögonvrån, säkerheten i stilen, rörligheten i kompositionen och den friska inlevelsen i miljö och personer.

För det tredje: För att få någon mötet till de nazistiska föreningarna böra radikala föreningar bildas, som — för att effektivisera kampen — böra sammanluta sig i ett förbund med gemensamt tidsningsorgan.

Gustav Klackenberg.

Fogelstadförbundets Stockholmskrets

komde på måndagen anordnat en sammankomst på Kvinnliga Kontoristföreningens lokaler vid Brunkebergsgatan. Glädjande nog hade Stockholmsborna denna gång träffat en tidpunkt då även ganska många långväga landsortsbor inom förbundet befundo sig i Stockholm och man såg både Nyköping, Julita, Borås och Blekinge representerade bland den för övrigt till ett förtärligt uppgående skaran.

Kvällens talare var fröken Erika Holgersson, som skildrade en märklig kvinnogestalt — mycket aktuell fast hon levde på 1300-talet. Det var den heliga Catarina av Siena, den lilla färgaredottern, vilken som femtonåring nämna började sin aktiva insats i dåtidens politiska liv och som vid sin död vid tretioåttio års ålder hade en uppspenndäckande gärning bakom sig som mederska och i viss mån offentlig samvete.

Efter det med djupt intresse åhörda föredraget vidtog samkväm.

C.

Vi stå till tjänst

ELEKTRISK AFFÄR

ELEKTRISKA 44:an
NYBROGATAN 44 - Tel. O. 6904

Armatur och Material
RADIO
ALLA SLAGS REPARATIONER. 10 %
DAMMSUGARE UTHYRES. Lönas i värde.

ERIS-TABLETLEN

Blomstervänner!

ERIS-TABLETLEN GIAR 9000 blomsters livslängd, höttigare förtärlighet. Klippor så ut, studda och blad hållas friska och gröna. Effra Arvårtier betras från mask, bl. krattig och på nytt liv. Skötter ej de förtärliga blomster. Bada medlet för behållare och pulver. Priset hos Eler handlande och finner det ej där, inlätt i kr. på postgiva n:r 54192, och Ni erhåller en sak frän.

E. E. N. B. - F. A. B. R. I. K. E. N.

Telefon 53 30 54 Stockholm Prigatan 13

MANUFAKTUR

NORKVIST & Co.

SIBYLLEGATAN 59

Tel. O. 99 45

Valörster lager av:

SIDEN-, SAMMET-, VILLE- O. BOM-

ULLSTYGER samt STRUMPOR

MASSAGE och SJUKGYMNASTIK

Massage och sjukgymnastik.

O. A. STROMBERG,

Ex. frän Kjelbergs Institut.

Mästernamnelsgatan 24, 1 tr., Stockholm.

Tel. 65 09.

PENSIONAT

Pensionat Cosy,

Mästernamnelsgat. 9, 1/2. Tel. N. 31005.

Förstik, tysta rum med eller utan pens.

Varmt och kallt vatten i alla rum.

PUTSMEDEL

En bok haemdar användare

metallpulsmetlet **NICKOL**

En bok haemdar användare

Engros HERMANN DERLÉN A.-B.

STOCKHOLM Kungälvsgatan 2

Sthlms. Allm. Gynn. Avd.

S.A.G.A.

Gymnastiken börjar måndagen d. 16-17 jan. Sthlms Gynn.-blad gratis i bokhandeln, inneh. alla nödiga uppl. S. A. G. A.:s exped., Kungsg. 65, kl. 2-5 e. m. Tel. 15 64.

Johan Falk.

Förslag till ett nytt dammod.

I regel sakna inte kvinnorna anpassningsförmåga så snart det gäller modets föreskrifter, sak samma om dessa äro lämpliga eller olämpliga för årtid, klimatiska förhållanden, individernas ålder och hälsotillstånd, etc. Vill man således driva igenom något nytt, så måste det inte ske på förutsett utan på modets väg. Och det nya jag skulle vilja lancera är att ur sällskapslivet och konversationsnäsåsom något gammalmodigt och missklädsamt bortgallra den kvinnliga väp-jargongen.

För en eller par generationer sedan ansågs det höra oskiftligt samman med sann kvinnlighet att väpa och sjå på övriga rådda, kuslighet och rylighet. Den tidens män fördrade det såsom bakgrund för ett klädsamt framhävande av deras egen överlägsenhet. Väpriet hade också en viss ställ över sig tillsammans med en i väpanspar insänd kvinnotyp, tunga, slående klor med »stnynda» i, som hindrade fria rörelser samt ett konstrukt uppnått här, som riskerade att decofferas vid minsta oförskiktighet. Nu har ju kläddräkten för länge sedan anpassats för sport och frihet och självföröring; och den yngsta generationens kvinnor ha sagt ifrån (eller åtminstone menat i sitt undermedvetna) till sina manliga kamrater: »vill ni fortfarande imponera med överlägsenhet, så var så god och ansträng er själva att bli duktiga, vi tänka inte längre väpa oss för den skull». Kan-ske kommer även väp-jargongen att automatiskt bortfalla, när den nuvarande äldre och medelålders generationen dött ut; men skall man nödvändigt behöva vänta till dess?

Lika säkert som att två engelsmän säga »show do you do» när de råkas, lika säkert är att två svenskor, vilka hunnit över den första ungdomen säga »är ni inte rådd för det eller det?» Det gäller alla samhällsklasser från skurgumman till so-

cietsdamen. Och herrarna anse riddighet-heten fordra att samma fråga framställs till damer.

Ett exempel ur högen: sedan ett par årtionden ha ju de villastäder som vuxit upp omkring Stockholm mer och mer be-folkats, och sedan länge är det inte nå-gott nytt att man passar sitt tåg och far hem efter samkväm eller bjudning. Låt oss förutsätta att en villastadsbesöker sådana i genomsnitt två gånger i veckan. Vid varje avskedadag måste personen — fall hon är ett femininum — låt oss säga i genomsnitt fyra gånger höra upp-repas »är ni inte rådd att fara hem» till Djarsholm, Storaängen, Lidingsö, Äppel-viken eller var det nu må vara. Detta gör om året 416 upprepanen av samma fras till samma person, samt på 10 år 4160 gånger. Kommer därtill att den näste under vintermånaderna 1 okt.—1 maj vilja åta tiller på dygnet och vid snart sagt alla möten med bekanta i staden för-följas av den lika oundgängliga frasen »är det inte kusligt att vi utan försett ut-rens». Antar man även här i genomsnitt fyra gånger i veckan (beräknat i under-kant för en person med kvantitativt nor-mal umgängelsekrets) så gör det på en vin-terssäsong 224 gånger och sammanlagt med den nyssnämnda frasen 640 gånger om året eller 6,400 gånger på 10 år. De båda fraserna innehåll och mening för-mulerat i andra ord skulle vilja: »Är ni så otillräcklig att ni av fri vilja bosätter er på en plats där ni ej vägar gå ut och in i ert hus?»

Måste inte detta tusentalsidiga upprepan-de av samma ofelbart återkommande fraser på längden fresta mer på nerverna än på det i verkligheten skulle ligga ban-der på hur utmed vägkanten?

Hall det funnes någon rimlig propor-tion mellan denna specifikt svenska väp-jargong och säkerhetsförhållandena i lan-det, då vore Sverige Europas mest ocivi-liserade övarland, och vi skulle vara för-satta tillbaka i medeltiden, då ingen gick säker till liv och lem, som ej tog sin till-lykt innanför klöstrens murar. Är det verkligen så illa ställt, då skulle det be-hövas en handlingskraftig revolution av förhållandena, men absolut inte bli de bättre av att man låter det motivet gå igen i en refrång som »Cou'ass» i säll-skapslivet.

När en ålskvärd värdinna (och för allt vid vårt öskade för den delen) med ljuvt väsen och snälla ögon anser sig vid gäst-ernas avskedadagarna obligatoriskt till villastadsborna böra tillägga »är ni inte rådd så gå hem från ert tåg, ni kunde ju möta någon», så avslöjas ju bakom den välvilliga masken en misantrop som vill vädra förbyrtarie i varje trafikant på allmän fär väg. »Det mena vi ingenting med», svara vederbörande, om man gör ett uppmarksamma därpå, »det är bara ett talesätt.» Detta innebär ju ett erkän-nande att väpriet är en meningslös mo-dejargong; men den är en föråldrad så-dan, en skrånande kvarleva från den tid då den hörde till det »svigtr» kvinnliga, och såsom sådan bör den utbytas mot ett klädsammare, tidsenligare och intelligen-tare mod, mera förenligt med god smak.

Låt det gå in i det allmänna kvinno-medvetandet att sjåpåret är en under-klassenskap, som ej låter förena sig med bildning och kultur. Rådslan står kon-sekvent i omvänt förhållande till kultur och utveckling, och de som äro mest hem-fallna däråt äro vildar och småbarn. Ju längre vare sig människor eller indivi-der stå, desto mer gå de omkring perma-nent skräckstagna. »Det är nerven», för-svåra sig somliga. »Visst inte, »nerven» ta sig inte den uttrycksformen bland kul-tiverade individer eller folk, och för res-ten är det ofta de okänsligaste människor som med nerven som segelgarn, vilka väpa sig värd. Låt »nerverna» bli en privat-sak mellan läkare och patient, och låt det nya dam-modet deklarerat att det är lika opassande att basuna ut sin väpighet som om det vore fråga om kleptomani eller pyromani eller andra psykiska defekter. Innan kvinnorna göra anspråk på fullt människovärde, så avskaffa först väp-jargongen.

Stormakten.

(Forts. fr. sid. 1).

ansett det som en likt att söka dirigera en folkopinion ner till konferensen som påtryckning på deltagarna, som sökt ta upp varje vettigt förslag och göra det till ett folkkrav — vad skola vi säga?

Somliga säga: ja nu ligger vårt hopp sex fot under jorden, och därmed är tra-gedien över. Men egentligen är ett sådant tal i sina verkningar inte mycket bättre än den lega och grymma utveckling som Baldwin valde: att skjuta allt ansvaret över på ungdomen men ändå fortfara att regera världen.

Japan försöker kopiera

Europa i krig och di-plomati.

Baldwin kunde när han ändå höll på med att bekänna sitt kottoris inkompetens, ha tagit med Nationernas Förbunds ne-gider inför den kinesisk-japanska krisen. Han visste inte dess sista fas, nämligen att Japan efter att ha tagit Manchuriet nu attackerar även det egentliga Kina, men han kunde nästan förtröste något så-dant, eftersom Folkförbundets församling-arna och Rådet under övert ett år icke kommit någon vart med Japan. I själva verket är Japans uppförande i Genève och i Kina, hyckleri på ena stället, brutalt på det andra, en europeisk kopia, liksom dess armé, kanse lite illa gjord, men den visar hur japanska regeringen har uppfattat sina förebilder. Med Lyttonrap-porten till N. F. hade några skarpa vita mäns hjärnor presenterat en utväg att lösa problemet om Manchuriet genom el-tergifter från både Japan och Kina, till allas fördel, men Japan visste att dess förebilder, de västerländska imperierna, aldrig gjort så när det gällt tvist mellan en välrustad och en desorganiserad makt och reflekterade därför ej. Även om man tar i betraktande att det ohyggligt över-befolkade Japan måste bringas till despe-ration av kinesisk bojkott av de japanska industrier på vilka befolkningen lever, så kan man nog bestämt säga att den nu-varande politiken att med trupper och brandbomber erövra plats och marknad åt sitt befolkningsoverskott måste föra till ruin, och att Lord Lyttons förslag var en chance som det var dumt att avvisa.

Men sådan är militarismen i Asien som i Europa.

Förvillade finansexperter.

Även vid de ekonomiska mellanhav-enda mellan Tyskland å ena sidan och de skadeståndskrävande länderna å andra sidan eller dessa länder och deras fordringsägare, Amerika, ha de nationalistiska och militaristiska synpunkterna gjort en oerhörd skada. De ha förblindat gamla vana affärsmän och finansexperter för de grundläggande ekonomiska fakta och drivit dem att söka det omöjliga, nämligen tordra kontantbetalning av skadestånd och skulder. Tyskland är äntligen fri sin skadeståndsbörda, men först sedan kravet drivits in absurdum och världshandeln desorganiserats. Uppgörelsen mellan Amerika och dess gäldenärer är ännu icke klar och fast Amerikas hetsiga produktionsökning ihop med dess tull- och skuld-politik fört det till ett elände mitt i övert-öflödet som är värre än Europas, så har det ännu inte beslutat sig för en kursför-ändring.

Den verkliga stormakten.

Vad komma vi att få se och uppleva under nästa år? En världsekonomisk kon-ferens i London, avrustningskonferensen andra akt i Genève, Förbundsrådet och den nya nittonmannakommitténs bekym-rade och svaga behandling av det nya

Replik från Kerstin Hed.

Ett vördsamt tack till fröken Elisabeth Tamm för svaret till undervecknad i nr 1 av denna tidn, samt en aktningssfull bön om ursäkt om orden i mitt gemälle förefällt särande. Därjämte skulle jag vilja säga att svaret på intet vis överty-gat mig om hållbarheten av det på-stående, och jag protesterade mot, näm-ligen att jordbrukarna äro en särskilt väl skyddad kategori av människor utan för-måga att hjälpa sig själva och med stö-re brist på social ansvarskänsla än andra just nu; inte heller om den sociala nyt-an av en dylik offentlig dom över en ill folkklass, så mycket mindre, som den knappast kan tänkas som en varning från en erfaren politiker och jordägare till dem det vederbör, då ytterst få jordbru-kare torde nås av Tidevarvet.

Det har endast övertygat mig om en sanning, som jag förut ej trott på, näm-ligen att det är ett överserigtigt sveg mellan storjordägarna och oss småbö-nder, som verkligen måste ta vårt utkomst ur jorden med eget arbete, minst lika hårt som någon statare, och med samma levnadsstandard — mellan överklass och underklass.

Med tack för upplätt tryckme
Kerstin Hed.

Red. vill till detta endast ännu en gång påpeka, som mångfaldiga gånger förr, att de påtalade s. k. skydds-åtgärderna till jordbruket inte kunna hjälpa jordbruket utan endast tillfäll-iga ågare till jorden och att den kommer bara de största godsägarna tillgodo. Denna upplåtning har av fröken Tamm vid upprepad tillfäl-len framhållits på ledarplats i Tide-varvet. Av fru Heds yttrande fram-går att hon antingen inte följt med detta arbete för jordfrågan, eller missuppfattat dess synpunkter, som vi icke anse stå i något motsatsför-hållande till fru Heds.

Red.

Radiokurs

i mellanfolkligt samarbete.

Från den påpassliga och intresserade ledarsorten ha vi blivit ombedda att påpeka de radioföreläsningar i mellan-folkligt samarbete, som taga sin början måndagen den 16 jan. kl. 6,45 för att därefter fortsätta varje tisdag kl. 7,30. (Röster i Radio nr 2.) Lämpligt tillfälle att bilda lyssnargrupper med diskussioner och ev. efterföljande studiecirklar. Informationsbyrån för redsfrågor i Stockholm inbjuder att åhöra radioföreläsningarna å byråns lokaler, Lilla Nygatan 4. Pris 10 öre pr kväll. Ring 11 38 09.

kriget i Fjärran Östern. Allt det där veta vi. Men vad vi inte veta, och vad som kan bli överraskningar i år är den illa hanterade människans reaktioner mot alltför oödliga lidanden. Människan svarar på den behandling hon får, omedvetet utan ord eller också medvetet eller halvm-dvetet i ord och handling. Men hon svarar dock alltid, och när det system under vilket hon lagts i lydnad, förlorar all mänsklighet och all kontakt med människan liksom all hänsyn för henne, då brister det. Kanse de 35 miljonerna arbetslösa i världen bli människans verktyg. Man vet inte, utan bidar att hennes stund må komma. När vi tala om stormakterna mena vi i allmänhet Baldwin och hans kolleger i Europa, i Amerika, Ryssland, Japan. Det är en felbeteckning. Den verkliga stormakten är människan.

Elin Wägner.

Råd och Rön

ANTIKVITETER

ANTIKBODEN

MASTERSAMUELSGATAN 12
Tel. 192 27
ANTIKVITETER, KONSTSAKER.

ANTIKVARIAT

G. RÖNNELL

Internationellt Antikvariat.

In- och utländsk speciallitteratur.

Kataloger på begäran.

Sibyllegatan 19 (invid Ostermalmsg.)

Tel. O. 401 63.

GLASMÄSTRI

Jilborns Glasmästari & Ramaffär

Kammakaregatan 27, Stockholm.
Tel. 61 62. (100) 62. Efter afstård:
Tel. Vasa 155 45.
Utför alla slag av
Glasmästari, inramningar, speglar, omför-yllningar.
Reellt och billigt arbete garanteras!

GRAMMOPHONSKIVOR

Harmoni i hemmet . . .

Man talar ofta om harmoni i hemmet. Enklaste sättet att nå det målet är givetvis — att köpa hemmets grammo-fonplattor hos Harmoni.
Största sortering. Alla nyheter. Lyssna utan köptving i våra bekväma spelhytor.
HARMONI — Birger Jarls-gatan 1
Ny regim! Tel. (1)132 80.

KORGMÖBLER

Kvalitetsutförda Korgmöbler

köper Ni absolut fördelaktigt direkt från tillverkarerna.
KORGMÖBELFABRIKEN
Esknade. Tel. Esknade 2013

PLATSBYTESFÖRMEDLING

Förmedlingsbyrån för platsbyte

A. SUTTHOFF.
Karlaplan 1, n. b. Tel. Öst. (6)283 37.
Öppen: alla vardagar (utom Måndagar)
½ 12—½ 6. Lördagar till ½ 5.

PÅLSATELJEN

PÅLSATELJÉ

N. G. MÖRK
Folkungagatan 49
(2:a huset från Götgatan,
vänt för Götgataplatsen)
Tel. Ss. 46 84 (40) 46 84
Beställningar och reparationer utföras till ytterst låga priser.
Förskickligt arbete garanteras.

TAPETSERARE

J. L. NORDGREN

Flemingsgatan 9—11. Tel. Kh. 76 34.
Specialité: Bårdmöbler och sängkläder.
Tagel, Krollspinn, Glansull, Fjäder och Dun till billigt pris. Omstoppning och renovering av möbler och madrasser utföres omsorgsfullt.

TRIKÅFFÄR

Ett parti utgående möster och storlekar i Barnjumpsers

realiseras billigt i
AKERMANS TRIKÅFFÄR
Tel. V. (3)13093. Ss Eriksplan 17

Stockholm 1933

Zetterland & Theländers Boktryckeri-A.-B.

Vill Ni varje vecka ha en översikt över världens händelser?

Prenumerera
på

Tidevarvet för 1933!

Radikal politisk
veckotidning.

Oberoende.
Oförskräckt.

Pris för helår kr. 6.—
Halvår kr. 3.25

Postgironummer
1554.